

Education at a Glance 2015

Indhold

Education at a Glance 2015	1
Introduktion.....	2
Rapportens executive summary.....	2
Finansiering og udgifter.....	3
<i>Differencen mellem private og offentlige udgifter til uddannelse</i>	5
<i>Danmarks udgifter på uddannelsesområdet</i>	6
Undervisningstid.....	7
Arbejdsmarked - overgange fra uddannelse til arbejdsmarked.....	9
Social mobilitet, uddannelse og arbejdsmarkedet.....	12
Ligestilling	14
IKT	16
Højere videregående uddannelser	17

Introduktion

OECD offentliggjorde dette års Education at a Glance (EAG) den 24. november 2015. Rapporten indeholder en række indikatorer vedrørende uddannelse i OECD- og partnerlande i et internationalt komparativt perspektiv. De fleste indikatorer i dette års udgave af EAG er fra 2013 og 2014. Udgiftstallene for uddannelse er dog fra 2012¹. Selvom om indikatorerne i OECD's data er internationale sammenlignelige, skal man være opmærksom på, at der kan være forskelle i uddannelsesstruktur og datakvalitet OECD-landene imellem. Samtidig kan der være forskelle i opgørelsesmetoder i de enkelte lande der kan gøre visse data problematiske at sammenligne på tværs af landene.

Ifølge OECD's generalsekretær Angel Gurría har store fremskridt i statistiske teknikker, dataindsamlinger mv. muliggjort at belyse, hvorledes gennemførelse af uddannelse er steget i verden samt relevansen af at benchmarke og lære af andre lande. OECD's tal taler ind i FN's 17 fælles mål for udviklingen af en bæredygtig verden (Sustainable Development Goals) samt kvalitet i uddannelse og livslange læringsmuligheder for alle i 2030. Det stigende internationale fokus på at fremme kvalitet betones som hovedformålet for EAG. Ifølge generalsekretæren vil målene for udviklingen af en bæredygtig verden blive fuldt integreret i OECD's dataindsamlinger og analyser i de kommende år.

Formålet med dette notat er at fremhæve væsentlige nøglefund fra EAG relateret til Danmark. Hvor det findes relevant, vil EAG's fund blive uddybet med EU's Education and Training Monitor 2015's (ET Monitor 2015) tværnationale og landspecifikke resultater. ET Monitor 2015 er en årlig publikation, der giver et overblik over udviklingen i Europas uddannelsessystemer ved at samle en bred vifte af dokumentation. ET Monitor 2015 belyser de uddannelsesprioriteter, der har størst behov for investering.

Rapportens executive summary

I dette års udgave af EAG indgår i lighed med 2014-udgaven data fra OECD's måling af voksnes færdigheder og kompetencer som en væsentlig datakilde. Dataene stammer fra The Programme for International Assessment of Adult Competencies (PIAAC), som er den største internationale undersøgelse af voksnes kompetencer hidtil. Endvidere er dagtilbudsområdet og dets udgifter, voksnes IKT-færdigheder samt mekanismer til evaluering af skoler nye fokusområder for rapporten sammenlignet med tidligere udgaver af EAG. I 2014 var international mobilitet samt tendenser i overgangen fra ung-

¹ De fleste indikatorer fra grundskolen og erhvervsuddannelser afspejler derfor ikke effekten af folkeskolereformen eller erhvervsskolereformen i EAG 2015. I Education and Training Monitor 2015's landerapport for Danmark (s. 6-7) fremhæves, at implementeringen af folkeskolereformen frem til 2020 vil koste 7,2 mia. DKK.

domsuddannelse til videregående uddannelse primære fokusområder med særlig fokus på social ulighed.

I 2015-udgaven af EAG bliver den nye internationale uddannelsesklassifikation: The International Standard Classification of Education (ISCED 2011) anvendt for første gang. I tidligere udgaver af EAG blev ISCED 1997 anvendt. Klassifikationsværktøjet sikrer, at det kun er relativt ensartede uddannelser, der sammenlignes. ISCED 2011 giver flere oplysninger om dagtilbudsområdet end tidligere og giver flere muligheder for at analysere de videregående uddannelser på tværs af OECD-landene. Det skal dog bemærkes at anvendelsen af den nye ISCED 2011 i visse tilfælde vanskeliggør sammenligninger med tidligere udgaver af EAG.

Finansiering og udgifter

Ifølge EAG har Danmark de højeste udgifter til uddannelse sammenlignet med de øvrige OECD-lande.

	Økonomiske investeringer i uddannelsesinstitutioner	Danmark	OECD-gennemsnit
Tabel	Årlige udgifter pr. elev/studerende i USD	2012	2012
B1.1a	Primary	10.953 USD	8247 USD
	Lower & Upper Secondary	10.632 USD	9518 USD
	Tertiary (inkl. R&D aktiviteter)	M	15.028 USD

I EU's Education and Training Monitor 2015 (ET Monitor 2015) redegøres der for, at Danmark klarer sig godt på uddannelsesområdet og fremhæver Danmarks præstation ift. unge der forlader skolesystemet før tid; deltagelse i tertiær uddannelse; deltagelse i førskoleundervisning, deltagelse i livslang læring samt beskæftigelsesraten blandt nyuddannede. Ifølge rapporten opfylder Danmark allerede alle målene i Europa 2020 og lever allerede op til flere af sine nationale mål med undtagelse af målet om elevpræstationer målt gennem PISA. Rapporten fremhæver dog, at Danmark har udfordringer i forhold til elever med indvandrerbaggrund og deres færdigheder samt frafald på erhvervsuddannelsesområdet. Nedenfor ses Europa 2020-målene:

Mål for 2020	EU lige nu	Danmark
1) At under 10 % forlader skolesystemet før tid.	11,1 %	7,7 %

2) At mindst 40 % gennemfører en højere uddannelse.	37,9 %	44,1 %
3) At 95 % får dagtilbudsundervisning	93,9 %	98,3 %
4) At højst 15 % ikke klarer PISA-testens niveau 2.	Læsning: 17,8 % Matematik: 22,1 % Naturvidenskab: 16,6 %	Læsning: 14,6 % Matematik: 16,8 % Naturvidenskab: 16,7 %
5) At der er 82 % beskæftigelsesrate blandt nyuddannede	76,1 %	83,8 %
6) At 15 % af voksne har modtaget undervisning inden for den seneste måned	10,7 %	31,7 %

- I 2012 brugte Danmark 5 % af BNP på uddannelsesinstitutioner, hvilket er det højeste blandt OECD-landene (Norge 4,9 %, Island 4,5 %, Finland 4,1 %, Sverige 3,9 %). Danmark ligger dog ikke højest i forbindelse med udgifter til specifikke uddannelsessektorer. Mellem 2005 og 2011 steg antallet af elever/studerende med 11 % på folkeskoleområdet, ungdomsuddannelsesområdet, og på de videregående uddannelser. De totale udgifter på uddannelsessektorerne forblev konstante, mens udgifterne pr. elev/studerende faldt med 10 %. Det er værd at nævne at rapporten ikke har tal på Danmarks udgifter ift. videregående uddannelser, og det er derfor svært at sige noget om Danmarks samlede udgifter til uddannelse. Ifølge Education and Training Monitor 2015 (ET Monitor 2015) er uddannelsesudgifterne dog faldet med 3,2 % fra 2010 til 2013 i EU (s. 24). I 2010 udgjorde uddannelsesudgifter 10,6 % af de samlede offentlige udgifter (2013 = 10,3 %). Det vil sige at både uddannelsesudgifter og de samlede offentlige udgifter er faldet fra 2010-2013. Faldet i uddannelsesudgifterne har altså fulgt faldet, der er sket inden for de samlede offentlige udgifter. ET Monitor 2015 fremhæver lande som Italien, Finland og UK, der har foretaget beskæringer på uddannelse. Men at de beskæringer er sket som led i, at det har været nødvendigt at beskære de offentlige budgetter generelt. Beskæringerne har altså ikke alene været målrettet uddannelse.

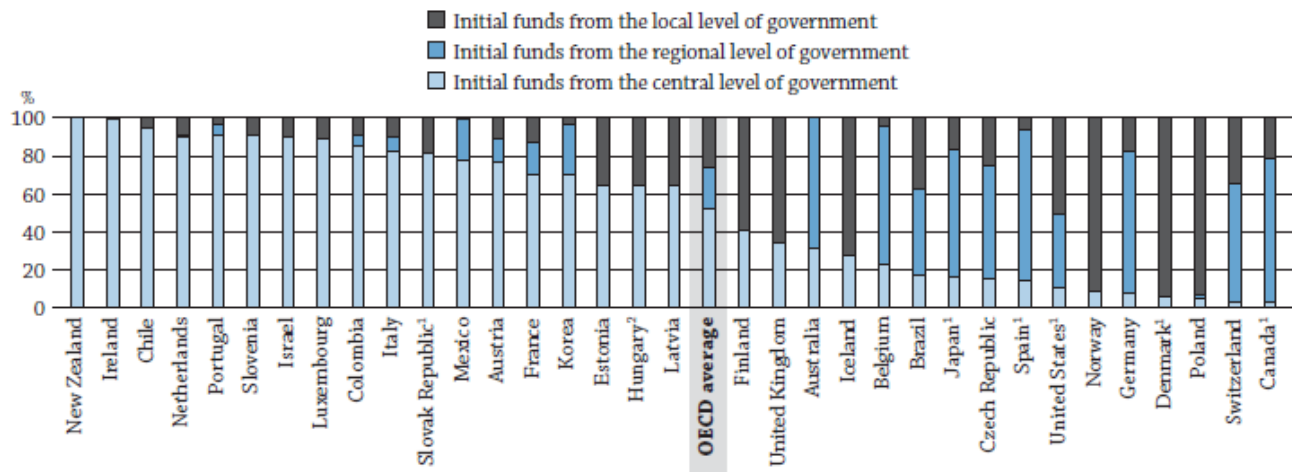
- På ungdomsuddannelsesområdet lå Danmark i 2012 som havende det tredje højeste udgiftsniveau på uddannelse som en procentdel af BNP (1,6 %). Belgiens procentdel lå på 1,9 og Finlands lå på 1,6 procent.
- I gennemsnit bruger OECD-landene 340 USD mere pr. elev på erhvervsuddannelser end på almene gymnasiale uddannelser (upper-secondary and post-secondary non-tertiary general programmes), der er dog stor forskel på skel landene imellem. På side 224 ses, at i forhold til EU21-gennemsnittet bruges der 543 USD mere pr. elev årligt på erhvervsuddannelser end på de almene gymnasiale uddannelser. Følgende tabel viser årlige udgifter pr. elev på henholdsvis almene gymnasiale uddannelser og på erhvervsuddannelser for udvalgte lande samt OECD og EU21 gennemsnit i USD. Der er ikke specifikke tal for Danmark i forhold til de almene gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne, men der er udregnet et samlet beløb:

	Årlige udgifter pr. elev 'by secondary educational institutions' i USD	Almene gymnasiale uddannelser	Erhvervsuddannelserne	Af begge områder
<i>Tabel</i>	<i>Land</i>	<i>2012</i>	<i>2012</i>	<i>2012</i>
B1.6	Danmark	X	X	9959
	Finland	7628	8978	8599
	Island	6484	10.175	7648
	Norge	X	X	15.248
	Sverige	9219	12.625	10.944
	EU21	9369	9912	9938
	OECD-gennemsnit	8698	9025	9704

Differencen mellem private og offentlige udgifter til uddannelse

Danmark er blandt de lande med de laveste private udgifter til uddannelse, med kun 2,8 % der dækkes af husholdninger, som kan ses af Chart B3.2. (s. 242). Der foreligger dog igen ikke data for videregående uddannelser i Danmark.

Uddannelse bliver, ligesom i de andre nordiske lande, primært finansieret lokalt, dvs. i kommunerne i Danmarks tilfælde. Dette fremgår i Chart B4.4 (for præcise tal se s. 261). Alle de nordiske lande er medtaget, undtagen Sverige. Norge og Danmark ligger tæt på hinanden. Island har lidt højere centrale udgifter og Finland endnu højere:

Chart B4.4. Distribution of initial sources of public funds for education by level of government in primary, secondary and post-secondary non-tertiary education (2012)

Finansieringen af de videregående uddannelser, herunder uddannelsesstøtte sker meget forskelligt i OECD-lande mht. studieafgifter og uddannelsesstøtte. Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige er placeret i en model omfattet gratis adgang til videregående uddannelse (og deraf følgende høje offentlige udgifter til uddannelsesinstitutioner) kombineret med generøse uddannelsesstøtteordninger (s. 270). Danmark fremhæves som et af de lande der opkræver en større deltagerbetaling for internationale studerende end for nationale studerende.

Danmarks udgifter på uddannelsesområdet

Størstedelen af udgifterne til uddannelse i alle lande og på alle uddannelsesniveauer går til aflønning af undervisere og andet personale.

I Danmark betegnes 8,1 % af udgifterne til uddannelse, som 'capital expenditure', hvilket betegner langvarige investeringer, såsom renovering og konstruktion af bygninger såvel som tilkøb eller erstatning af udstyr til brug i undervisning og administration. De resterende 91,9 % er løbende udgifter, der bl.a. tæller lønninger, leje af bygninger og andre services fx madordninger. Af disse bruges 66,6 % på aflønning af undervisere, 17,9 % på aflønning af andet personale og 15,5 % på andre løbende udgifter. (se tabel B6.2, side 288).

Når man sammenligner med andre lande, er det værd at lægge mærke til, at Finland, Island og Sverige bruger tæt på eller over 30 % på andre udgifter og kun lidt over halvdelen af de løbende udgifter på aflønning af undervisere. Til gengæld ligger de danske tal tæt på både EU21-tallene og OECD-gennemsnittet (se tabel B6.2 s. 288).

Undervisningstid

Ifølge OECD-rapporten har eleverne i den danske folkeskole 10.040 obligatoriske undervisningslektioner. Gennemsnittet blandt de 36 OECD lande er 7.570 undervisningstimer. Svenske skoleelever har 6.785 undervisningstimer og norske skoleelever har 7.856 undervisningstimer².

I tabel D1.1 på side 412 ses, at Danmark, udover de obligatoriske undervisningstimer, er et af de lande, hvor elever har flest undervisningstimer til lektiehjælp og faglig fordybelse – nemlig 920 undervisningstimer i løbet af uddannelsesforløbet som ikke er obligatoriske. Finske skoleelever har 342 undervisningstimer til lektiehjælp og faglig fordybelse (Extra Curricular Activities) i løbet af uddannelsesforløbet. Understøttende undervisning i Danmark er ikke medtaget i opgørelsen over obligatoriske undervisningslektioner.

	Undervisningstid på 'primary and lower secondary' niveau	Compulsory instruction time (I timer)	Non-compulsory instruction time (I timer)	Intended instruction time (I timer)
Tabel		2015	2015	2015
D1.1	Danmark	10.040	920	10.960
	Norge	7856	a (Ikke været genstand for undersøgelse)	7856
	Sverige	6785	m (Data er ikke tilgængelig)	m
	Finland	6327	342	6669

På side 414, tabel D1.3.a fremgår det også hvordan den samlede obligatoriske undervisningstid fordeles på udvalgte skolefag på folkeskoleområdet	Undervisningstid fordelt på skolefag på uddannelsesområdet	Læsning og skrivning (%)	Matematik (%)	Samfundsfag (%)

² Se side 408-409 om definitioner og opgørelsesmetode

<i>Tabel</i>		2015	2015	2015
D1.3.a	Norge	26	17	7
	Finland	24	16	2
	Sverige	M	m	m
	Danmark	23	13	3

I ET Monitor 2015 landerapporten for Danmark bliver folkeskolereformen betegnet som ambitiøs. Det vurderes dog også at det endnu er for tidligt i implementeringsprocessen til at kunne evaluere reformen i tilstrækkelig grad. Herudover nævnes:

- På trods af at efteruddannelse er valgfrit og med få incitamenter for undervisere i Danmark, deltager lidt flere end EU-gennemsnittet (86,4 % mod 84,7 %). Til gengæld bruger de mindre tid på sådan uddannelse og udvalget er mindre en EU gennemsnittet. (TALIS)
- Brugen af IKT i undervisningen er langt over gennemsnittet i Danmark (73,9 % mod 34 %), og generelt er skolerne godt klædt på til at inkorporere IKT i undervisningen, ligesom at eleverne scorer højt i brugen af IKT. (s. 5 landerapporten)
- Over 10 % af undervisere er over 60 år, samtidig med at kun 5 % er under 30 år.
- Danske undervisere på alle niveauer tjener mere end EU-gennemsnittet, pædagoger og folkeskolelærere tjener dog mindre end andre med en videregående uddannelse.
- Kun 15 % af undervisere får tildelt en mentor mod EU-gennemsnittet på 28,2 %.
- Reformen af læreruddannelsen fra 2012 har medført, at flere har søgt ind på læreruddannelsen i Danmark, men at færre lever op til de nye adgangs krav.

Ligeledes bliver dagtilbudsområdet (ECEC) redegjort for i ET Monitor 2015. Rapporten fremhæver, at ECEC er et væsentligt indsatsområde, da dette har direkte sammenhæng med videre uddannelse, formindskelse af frafald fra uddannelsessystemet, bedre integration af børn af immigrantforældre samt udvikling af tværgående færdigheder såsom kreativitet, kritisk tænkning, social adfærd og kognitiv udvikling. ECEC fremhæves som havende en direkte betydning for øget vækst og beskæftigelse.

Danmark fremhæves som et af medlemslandene, der har nået EU's 95 % mål om deltagelse i ECEC. Danmark har en deltagelsesrate på 98,3 %.

Figur 3.1.1 (se s. 50) viser deltagelsen af børn fra 0-2 år i ECEC. Igen fremhæves Danmark som det land, der har flest 0-2 årige, der deltager i ECEC med en score på over 60 %, hvor knap 60 % af børnene deltager med 30 timer eller derover. EU-målsætningen for deltagelse er 33 %.

I tabel 3.1.2 bliver det fremhævet, at efteruddannelse ikke er en integreret del af pædagogernes professionalisering i Danmark, som det er i de fleste andre EU-lande.

Arbejdsmarked - overgange fra uddannelse til arbejdsmarked

	Outcomes relateret til arbejdsmarkedet	Danmark	OECD gennemsnit
Tabel	Ledighedsrate for 25-64 årige	2014	2014
A5.4a	Uddannelsesniveau lave-re end 'upper secondary'	8,2 %	12,8 %
	Uddannelsesniveau tilsvarende 'upper sec-ondary and post-secondary non-tertiary'	5,1 %	7,7 %
	Uddannelsesniveau tilsvarende 'Tertiary'	4,4 %	5,1 %
	Procentdel af 15-29 årige der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse (NE-ET)	2014	2014
C5.2b	Mænd	9,5 %	13,2 %
	Kvinder	12 %	17,9 %

I tabel C5.3a, side 380 angives tal i forhold til NEET (Neither in employment nor in education or training). For de nordiske lande gælder:

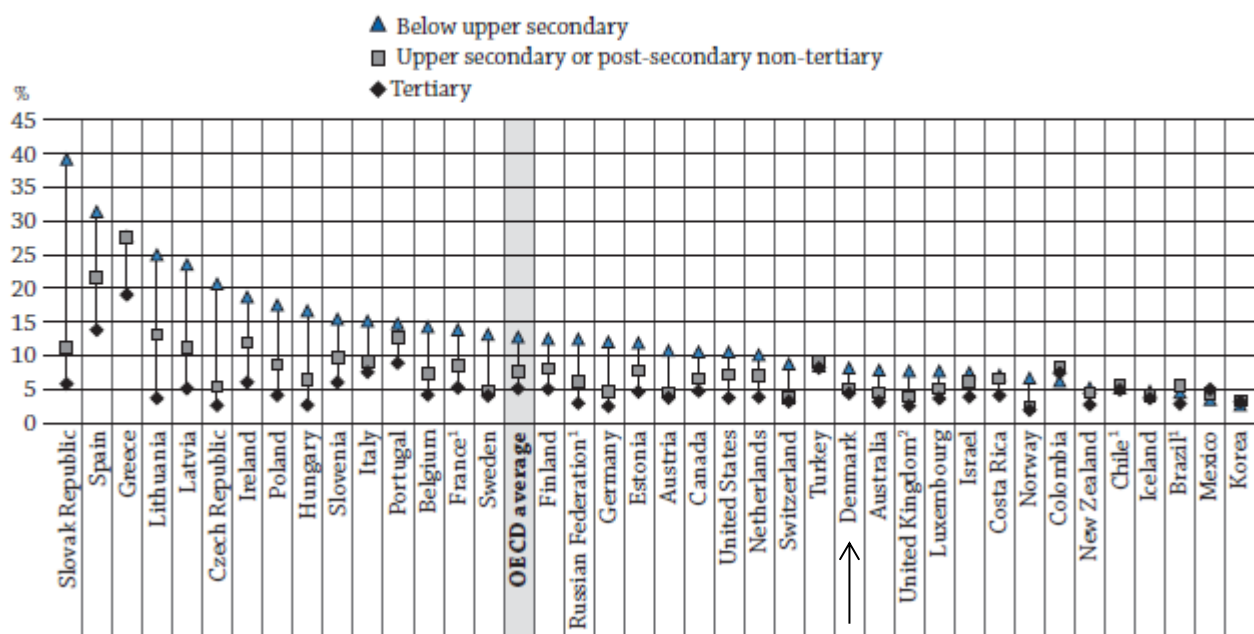
Tabel C5.3a.	Andel af NEET blandt 15-29 årige i %
Danmark	11,3
Finland	13,2
Norge	5,2

Sverige	5,5
OECD-gennemsnit	13,7
EU-21	13,8

Andel af unge i aldersgruppe 15-29-årige der er i arbejde og som har en uddannelse, kan ligeledes findes i tabel C5.3a.

Tabel A5.1, s. 92 viser arbejdsløsheden fordelt på uddannelsesniveau, og heraf kan man se, at der for det første er en relativt lav ledighed i Danmark, men også at der ikke er stor forskel på ledighedsniveau fordelt på uddannelsesniveau, sammenlignet med fx OECD-gennemsnittet. Det samme gør sig gældende i Norge og Island. Som modsætning kan man se, at Sverige, og til dels Finland, har et større spænd i ledighedstal - over 5 % mellem dem der ikke har en ungdomsuddannelse og dem med en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse. Det kan være relevant at se nærmere på eventuelle sammenhænge mellem ledigheds- og uddannelsesniveau i et land og dermed den enkeltes incitament til at uddanne sig.

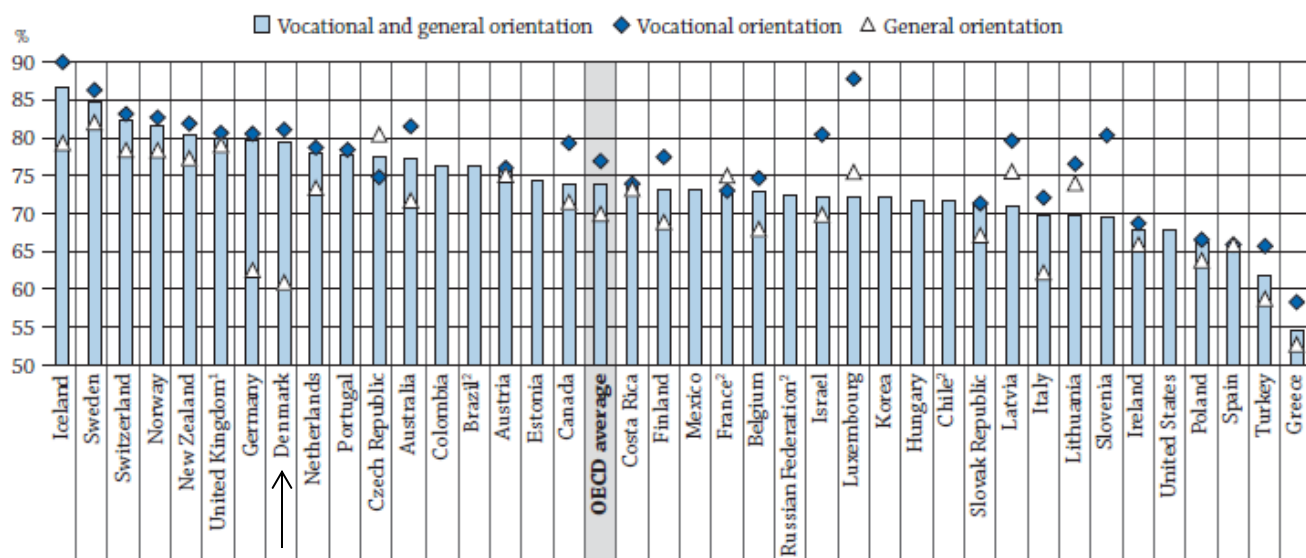
Chart A5.1. Unemployment rates, by educational attainment (2014)
 25-64 year-olds

(s. 92 se præcise tal i tabel A5.1.a s. 105)

Den efterfølgende tabel viser beskæftigelsesfrekvensen blandt voksne hvis højeste uddannelsesniveau er en ungdomsuddannelse. Her fremgår det, at det for Danmark gælder, at dem hvis højeste uddannelsesniveau er en almen ungdomsuddannelse er væsentligt dårligere stillet end dem hvis højeste uddannelsesniveau er en erhvervskompetencegivende ungdomsuddannelse eller et mix af dem begge da ca. 20 % færre af dem er i beskæftigelse. Dem med kun en almen ungdomsuddannelse er væsentligt bedre stillet i Sverige, Norge, Island. Beskæftigelsesraten i Finland hos dem uden en videregående uddannelse er betydeligt lavere i forhold til de andre nordiske lande. I Sverige, Norge, Island og Finland er dem med en almen ungdomsuddannelse væsentligt bedre stillet end i Danmark, idet beskæftigelsesraten af 25-64 årige i Danmark uden en videregående uddannelse er betydeligt lavere sammenlignet med de andre nordiske lande.

Chart A5.3. Employment rates among adults whose highest level of education is upper secondary or post-secondary non-tertiary, by programme orientation (2014)
25-64 year-olds

(s. 96. se præcise tal i tabel A5.3a s. 107)

Den sidste tabel viser ledigheden blandt unge med en videregående uddannelse, hvor Danmark ligger lige under OECD-gennemsnittet og lavere end de resterende nordiske lande.

På side 9-10, i ET Monitor 2015 landerapporten for Danmark, redegøres der for VET. Rapporten fremhæver at andelen af 16-19-årige, der vælger en erhvervsuddannelse er lavere i Danmark end EU-gennemsnittet. EU-gennemsnittet er på 48,9 % hvor Danmark ligger på 43,3 %. Deltagelsen er dog højere hos elever der er over 20 år. Det bliver blandt andet fremhævet, at Danmark har det højeste

antal elever, der deltager i arbejdspladsbaseret læring (97 %), hvor gennemsnittet i EU ligger på 28 %. Dog bliver der også nævnt, at frafaldet i erhvervsuddannelserne er for højt (næsten 50 %) – nævnte årsager til dette er mangel på basale færdigheder og mangel på praktikpladser.

Endvidere nævnes, at Danmark har det højeste antal af voksne, der deltager i livslang læringsstrategier (31,7 % sammenlignet med 11,7 % EU-gennemsnittet). Deltagelsesraten bliver især fremhævet som høj hos kvinder (37,5 %).

Social mobilitet, uddannelse og arbejdsmarkedet

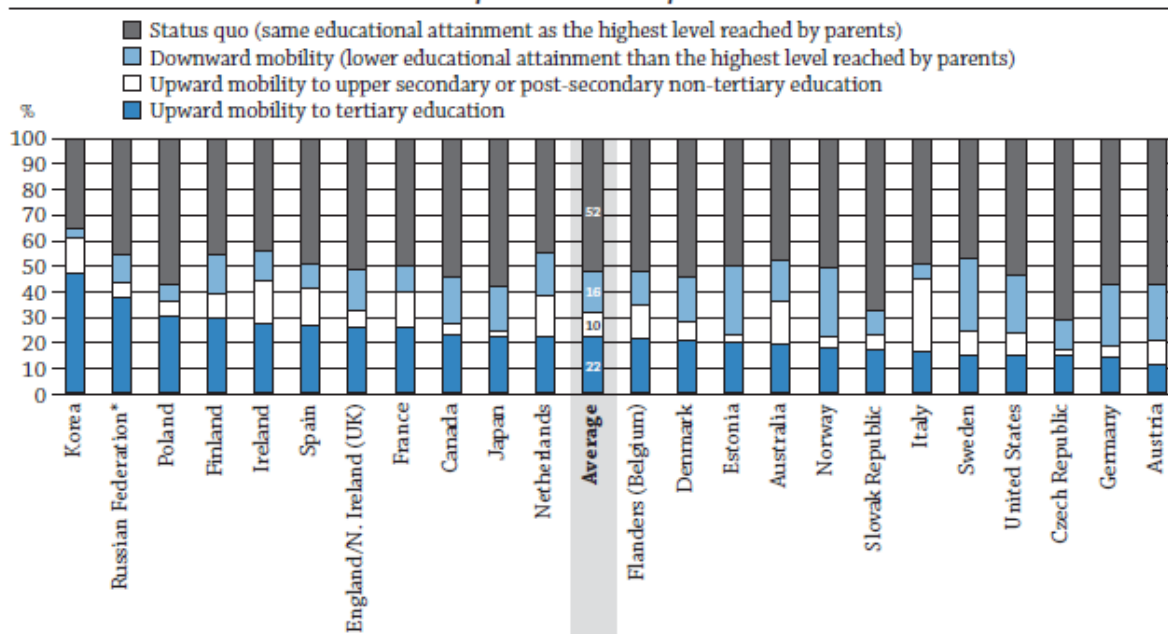
Education at a Glance 2015 skelner ikke mellem borgere med indvandrerbaggrund, migranter og ikke-migranter. Derfor kan rapporten i sig selv ikke bruges til at sige noget om forskellen på uddannelsesniveau og arbejdsmarkedsdeltagelse for disse grupper.

I det hele taget måler rapporten stort set kun på køn og forældres uddannelsesniveau, som faktorer der kan have indflydelse på arbejdsmarkedsdeltagelse og uddannelse.

Ligeledes måles der ikke på hvor mange der påbegynder en uddannelse uden at gennemføre den. Tallene i undersøgelsen viser kun hvor mange der gennemfører de specifikke uddannelser.

- I 2014 var ledighedsraten for kvinder mellem 25-64 år med en uddannelse på 5,7 %. For mænd var ledighedsraten på 5 %. I Sverige var ledighedsraten for kvinder 5,6 % og for mænd 6 %. I Finland var ledighedsraten for kvinder 6,5 % og for mænd 7,7 %. Beskæftigelsesraten for kvinder er på 74 % og for mænd 82 %. I Finland er beskæftigelsesraten for kvinder på 74 procent og for mænd på 76 procent. I Norge er beskæftigelsesraten på 79 % og for mænd 84 %.
- De nordiske lande har alle en nedadgående social mobilitet omkring eller over OECD-gennemsnittet. Hvilket betegner unge, der har et lavere uddannelsesniveau end deres forældre. Dette skal dog ses i lyset af at uddannelsesniveauet i Norden generelt er blandt de højeste, hvilket gør det sværere at opnå højere uddannelse end generationen før. I Danmark er der dog stadig flere med opadgående mobilitet end nedadgående, modsat Sverige og Norge. Island og Finland er ikke medtaget i denne del af undersøgelsen.

Chart A4.1. Intergenerational mobility in education (2012)
*Survey of Adult Skills, educational attainment of 25-34 year-old non-students
compared with their parents*

(s. 78. se præcise tal i tabel A4.1.a s. 86)

ET Monitor 2015 landerapporten for Danmark identificerer flere problemstillinger i forhold til forskellen på hvordan børn med indvandrerbaggrund og børn med dansk baggrund klarer sig i skolen. De vigtigste er følgende:

- Der er fortsat problemer med at for mange børn med indvandrerbaggrund dropper ud af skolen. Forskellen er 6 procentpoint mellem udenlandskfødte og danskfødte.
- Deltagelse i ECEC for 4-årige er nærmest identisk for børn med dansk og indvandrerbaggrund (98,3 % hvilket er blandt de højeste i EU). For børn yngre end 4, er der dog større forskel, da flere børn med indvandrerbaggrund ikke deltager end blandt dem med dansk baggrund.
- Der er stor forskel på færdigheder inden for matematik blandt børn med dansk baggrund og børn med indvandrerbaggrund. Forskellen mellem andelen af børn med ringe matematikfærdigheder er 35,2 procentpoint flere for førstegenerationsindvandrere og 25,6 procentpoint for andengenerationsindvandrere ift. børn med dansk baggrund (13,2 % med ringe færdigheder).
- Danske undervisere mangler erfaring og uddannelse i at undervise børn med særlige behov og multikulturelle klasseværelser. Kun hver tiende underviser har deltaget i efteruddannelse der

promoverer multikulturel uddannelse og en fjerdedel har udviklet færdigheder til at undervise børn med særlige behov. Dette på trods af, at mere en halvdelen af underviserne har udtrykt, at der er behov for at lære mere om hvordan man underviser børn med særlige behov.

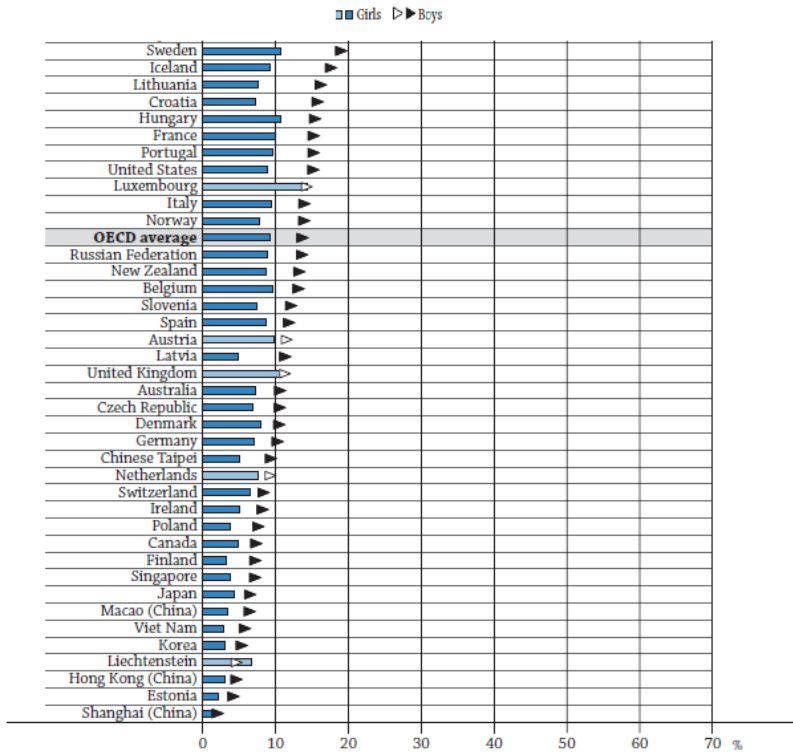
Herefter følger en evaluering af tiltag, der er gjort bl.a. for at forbedre den sociale inklusion blandt indvandrere og helt generelt modvirke ulighed i uddannelse. Her bliver følgende fremhævet:

- I forbindelse med regeringens tiltag for at fremme social inklusion, fremhæves folkeskolereformen (udbygges i efterfølgende afsnit). Her fastslås det er at nedskæringer på både det nationale og kommunale budget for specialundervisning til udsatte børn, vil gøre det svært at nå målene i reformen.
- KL's strategi 'At risk children – the future belongs to them'. Successen af denne strategi er afhængig af om kommunerne er villige og i stand til at allokere tilstrækkelige ressourcer til at udføre dem. Mindre kommuner vil sandsynligvis ligeledes få problemer pga. mangel på fagfolk.
- Social- og Indenrigsministeriet lancerede i 2015 en offentlig høring vedrørende kvaliteten af børnehaver og børnepasningstilbud m.m.. Initiativet blev stoppet ved indtrædelsen af den nye Venstre-regering.
- Taxameterordningen, der vil relegere anslået 33 mio. euro til fx erhvervsskoler, hvor der er en større andel af udsatte studerende.

Ligestilling

I tabel A10.1, s. 188 fremgår det at 35 % af de 25-34 årige mænd har en videregående uddannelse – for kvinder er tallet 50 %. På tabel A10.2, side 191 (samt tabel A10.1, s. 199) fremgår det, at Danmark ligger under OECD-gennemsnittet (piger: knap 10 % og drenge: 13 %) i forhold til kønsforskelle blandt 15-årige elever, der præsterer lavt i skolefag som matematik, læsning og naturvidenskab. Danmark er det land i Norden, hvor der er mindst forskel mellem drenge (10 %) og piger (8 %). Dog ligger procentsatsen i Finland blandt 15-årige elever, der præsterer lavt noget lavere hos piger (3 %) og hos drenge (8 %). Sverige er det land i Norden, hvor der er størst kønsforskelle mellem drenge (19 %) og piger (11 %) og hvor andelen af drenge og piger, der præsterer lavt er højest. Norge ligger lige over OECD-gennemsnittet, hvor procentsatsen for piger er på 8 % og for drenge 13 %. Island ligger også over OECD-gennemsnittet, hvor procentsatsen for piger er på 9 % og for drenge 17 %..

Chart A10.2. Gender differences in the percentage of 15-year-old students who are low achievers in all subjects (e.g. mathematics, reading, science) (PISA 2012)

Tallene fra side 7 går igen i Tabel A10.1 (s. 199) som angiver, at 11 % af de 15-årige drenge i Danmark som er skoleelever ikke opfylder PISA’s Proficiency Level 2 i matematik, læsning og naturvidenskab. OECD gennemsnittet er 14 %. Hos piger er procenttallet på 8. OECD gennemsnittet er 9 %. For de øvrige nordiske lande er tallene: Sverige: drenge 19 %, piger 11 %, Norge: drenge 14 %, piger 8 %, Finland: drenge 7 % og for piger 3 %.

Tabel A10.5 (s. 196) viser, at lige over 50 % kvinder mellem 25-64 år med et uddannelsesniveau tilsvarende grundskolen er i beskæftigelse – for mænd er tallet 70 %. Næsten 85 % kvinder mellem 25-64 år med en videregående uddannelse er i beskæftigelse – for mænd er procentdelen på lige knap 90 %.

I Danmark, modsat andre nordiske lande, er flere kvinder arbejdsløse end mænd (5,7 % mod 5,0 % for mænd) uanset uddannelsesniveau. Forskellen på 0,7 % er endda højere end OECD-gennemsnittet på 0,5 % mellem mænd og kvinder. Til gengæld opnår flere kvinder end mænd en videregående uddannelse.

På de videregående uddannelser udgør kvinder 80 % af Danmarks kandidater inden for sundhed og velfærd, hvilket er bedre balanceret end nabolande som Norge (84 %) og Finland (85 %), men stadig højere end OECD-gennemsnittet på 77 %. Derudover er andelen af kvindelige kandidater inden for teknik, fremstillingsvirksomhed og byggeri 35,3 % i 2013, den højeste andel blandt OECD- og partnerlande (Landerapport – Danmark).

IKT

Tabel D8.3 (s. 519) viser, at 15-årige drenge i Danmark præsterer bedre i læsning i PISA-undersøgelserne når der anvendes IKT. Piger præsterer bedre ved at anvende traditionelle testmetoder (papir og blyant). 15-årige drenge og piger i Sverige har en bedre performance i læsning når IKT anvendes. Derimod får 15-årige drenge og piger i Norge bedre resultater ved anvendelse af traditionelle midler (papir og blyant).

Tabel A1.6a (s. 46) viser, at 26 % af de 25-64 årige med et uddannelsesniveau tilsvarende folkeskoleniveau har moderate IKT- og problemløsningsfærdigheder. 37 % af de 25-64 årige med et uddannelsesniveau tilsvarende en ungdomsuddannelse har moderate IKT- og problemløsningsfærdigheder.

Tabel A5.6a viser, at arbejdspladser, hvor der anvendes eller kræves komplekse IKT-færdigheder, er der 69 % af 25-64 årige, der har gode IKT- og problemløsningsfærdigheder. OECD-gennemsnittet er 66 %. Arbejdspladser, hvor der anvendes eller kræves moderate IKT-færdigheder, har 51 % 25-64 årige, der har gode IKT-færdigheder. OECD-gennemsnittet er 52 %. Arbejdspladser, hvor der anvendes eller kræves grundlæggende IKT-færdigheder, har 39 % 25-64 årige, der har moderate IKT-færdigheder. OECD gennemsnittet er 38 %. Endvidere har arbejdspladser, hvor IKT-færdigheder ikke er nødvendige, 36 % 25-64 årige med minimale IKT-færdigheder. OECD gennemsnittet er 27 %. Dette kan give en indikation af sammenhæng mellem arbejdspladsens faglige behov og medarbejderens læring.

Tabel D5.5 (s. 465) viser, at lige over 40 % af underviserne mellem 25-64 år, der underviser i folkeskolen og på ungdomsuddannelser mener, at de har gode IKT-færdigheder – denne faktor sammenstilles med, at Danmark er et af de lande, der anvender IKT mindst i undervisning. Norge ligger på lige over 50 % og Sverige ligger tæt på 60 %.

I ET Monitor 2015 bliver det understreget at brugen af digital teknologi i undervisning ikke er et mål i sig selv, da fx PISA 2012 viser at adgang til digitale teknologier i skoler i sig selv ikke giver bedre uddannelsesresultater.

Hvis digitale læremidler skal have en positiv effekt må de bistå en ændring i pædagogisk praksis og undervisningsmaterialer, der kan gøre undervisning og læringsprocessen mere fordybende, sammenhængende og naturlige. Digitale læremidler har ligeledes potentiale til at gøre undervisningen mere effektiv.

For at dette kan lykkes er man nødt til at facilitere en tilgang, der inkluderer hele undervisningssystemet, og integrere teknologi i alt fra læreruddannelse til pensumdesign.

Danmark er sammen med Holland de lande hvor underviseres forberedelse til brug af IKT i undervisningen prioriteres mindst. I Danmark er det kun en medium eller høj prioritet for 28 % af skolelederne (sammenlignet med 90 % i bl.a. Kroatien og Slovenien). Til gengæld er danske elever blandt dem med flest digitale ressourcer til rådighed i forbindelse med undervisning (se tabel 3.2.2. s. 58).

Højere videregående uddannelser

Tabel C 4.1 (s. 352) viser, at cirka 10 % af de studerende på videregående uddannelser i Danmark er internationale studerende, hvilket er lige over OECD-gennemsnittet. Derimod ligger Finland under OECD-gennemsnittet med cirka 7 %. 6 % af de internationale studerende tager en BA i Danmark, lige knap 20 % tager en kandidatgrad og cirka 30 % tager en Ph.d.

I tabel C4.a, (s. 357) angives at cirka 50 % af de videregående uddannelsesinstitutioner i Danmark tilbyder kurser, hvor engelsk er undervisningssprog, hvilket er højere end OECD-gennemsnittet som er på 33 %. For præcise tal, se nedenstående link³.

Tabel C4.2 viser, at 41 % af de internationale studerende i Danmark studerer samfundsvidenskab, business og jura.

På side 7-9, i ET Monitor 2015 landerapporten for Danmark, redegøres for HE. Danmark fremhæves som det land, der har den anden højeste 'incoming/outcoming' ratio i EHEA. 7,4 % (2013) af studerende i EU kommer fra udlandet, hvilket er en stigning på 4,6 % siden 2008. Rapporten fremhæver, at 10,1 % (29.500) af studerende i Danmark kommer fra udlandet (primært fra Norge, Sverige Tyskland, Rumænien og Asien). Rapporten bemærker også, at kun 2 % af de danske studerende tog til udlandet for at studere i 2013. Rapporten nævner, at mangel på information og opbakning samt økonomiske forhold er årsager til dette.

³ <http://www.aca-secretariat.be/index.php?id=792>

Endvidere påpeger rapporten, at danske studerende har en af de laveste studieintensiteter i EU. 71,8 % af de fuldtidsstuderende bruger mere end 21 timer om ugen på at studere (se side 8 i landerapporten) – ifølge Euro-student V 2012-2015 kan de resterende 28,2 % klassificeres som deltidsstuderende og ikke fuldtidsstuderende (se side 86).

Førstegenerations indvandrere udgør 26 % af alle studerende og anden-generations indvandrere udgør 6 % af alle studerende.

På side 71 i ET monitor 2015 nævnes Danmark som et af de medlemslande, der har igangsat policy tiltag og nedskæringer på uddannelsesområder, der bedre skal matche videregående uddannelse med arbejdsmarkedet.